

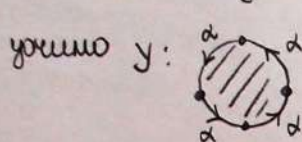


• Задати простор X тј. је:

$$a) H_n(X) = \begin{cases} \mathbb{Z}, n=0,4 \\ \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_4 \oplus \mathbb{Z}_4, n=1 \\ \mathbb{Z}^2, n=2 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$$

$$b) H_n(X) = \begin{cases} \mathbb{Z}, n=0 \\ \mathbb{Z}_5, n=17 \\ \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_2, n=22 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$$

a) $H_0(X) \cong \mathbb{Z} \Leftrightarrow X$ јединствено повезан



$$\begin{aligned} 0 \rightarrow \mathbb{Z}\langle \sigma \rangle &\xrightarrow{d_2} \mathbb{Z}\langle \alpha \rangle \xrightarrow{d_1} \mathbb{Z}\langle \alpha \rangle \rightarrow 0 \\ d_1(\alpha) &= 0 \Rightarrow \ker d_1 = \mathbb{Z}\langle \alpha \rangle \\ d_2(\sigma) &= 4\alpha \Rightarrow \text{im } d_2 = \mathbb{Z}\langle 4\alpha \rangle \\ \Downarrow & \\ \ker d_2 &= 0 \Rightarrow H_2(Y) = 0 \end{aligned}$$

$$H_1(Y) \cong \frac{\mathbb{Z}\langle \alpha \rangle}{\mathbb{Z}\langle 4\alpha \rangle} \cong \mathbb{Z}_4$$

$$\Rightarrow H_n(Y) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, n=0 \\ \mathbb{Z}_4, n=1 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$$

узмимо: $X = Y \vee Y \vee S^1 \vee S^2 \vee S^2 \vee S^4$

(сферама додасмо јединствено $\mathbb{Z}$ тј. хтемо $\mathbb{Z}$)

имамо обје:

$$Y = D^2 \cup_f S^1, \deg f = 4 \rightarrow Y = M(\mathbb{Z}_4, 1)$$

оштрије: $Y = D^{n+1} \cup_f S^n, \deg f = k, k \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$

$$\text{генерисани н.к.: } 0 \rightarrow \mathbb{Z}\langle e^{n+1} \rangle \xrightarrow{d_{n+1}} \mathbb{Z}\langle e^n \rangle \rightarrow 0 \rightarrow \dots \rightarrow 0 \rightarrow \mathbb{Z}\langle e^0 \rangle \rightarrow 0$$

$$d_{n+1}(e^{n+1}) = \deg f \cdot e^n = k \cdot e^n$$

$$\Rightarrow \ker d_{n+1} = 0 \Rightarrow H_{n+1}(Y) \cong 0$$

$$\text{im } d_{n+1} = k\mathbb{Z}\langle e^n \rangle = \mathbb{Z}\langle k \cdot e^n \rangle \Rightarrow H_n(Y) \cong \mathbb{Z}_{|k|} \quad - k \text{ може бити и негативна}$$

у свим осталим дим. сел 0 имамо тривијалну хомологију

$$\Rightarrow H_i(Y) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, i=0 \\ \mathbb{Z}_{|k|}, i=n \\ 0, \text{ иначе} \end{cases} \quad \text{тј. } \tilde{H}_i(Y) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}_{|k|}, i=n \\ 0, i \neq n \end{cases}$$

Оштрије, за произвољну абелову групу G и $n \in \mathbb{N}$, може се конструисати CW-комплекс X такав да је $\tilde{H}_i(X) \cong \begin{cases} G, i=n \\ 0, i \neq n \end{cases}$ - X се назива Муров простор (Moore) $M(G, n)$

Ми смо конструисали $M(\mathbb{Z}_k, n)$. Пошто дукета можемо добити за коњуно генерисане групе G

$$b) X = M(\mathbb{Z}_5, 17) \vee M(\mathbb{Z}_2, 22) \vee S^{22}$$

$$D^{12} \cup_f S^{17}, \deg f = 5$$

н.

Теорема о универзалним коефицијентима: X -в.г. $G \in \mathcal{AB}$

$\Rightarrow$ за $\forall n \in \mathbb{N}$ постоји кратак шатан n -з који се уклапа:

$$0 \rightarrow H_n(X) \otimes G \rightarrow H_n(X; G) \rightarrow \text{Tor}(H_{n-1}(X), G) \rightarrow 0$$

уклапа се $\Rightarrow H_n(X; G) \cong H_n(X) \otimes G \oplus \text{Tor}(H_{n-1}(X), G)$

☺ $\otimes$ и Tor су комутативни и дистрибутивни у односу на директну суму

$$\mathbb{Z} \otimes G \cong G \quad \mathbb{Z}_n \otimes \mathbb{Z}_m \cong \mathbb{Z}_{\text{HЗД}(m,n)}$$

$$\text{Tor}(\mathbb{Z}, G) \cong 0 \quad \text{Tor}(\mathbb{Z}_n, \mathbb{Z}_m) \cong \mathbb{Z}_{\text{HЗД}(m,n)}$$

• X -в.г. са хомологијама:

$$H_n(X) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, n=0,4 \\ \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_4 \oplus \mathbb{Z}_4, n=1 \\ \mathbb{Z}^2, n=2 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$$

$$H_k(X; \mathbb{Z}_2) = ?, k \in \mathbb{N}_0$$

$$H_0(X; \mathbb{Z}_2) \cong H_0(X) \otimes \mathbb{Z}_2 \cong \mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z}_2 \cong \mathbb{Z}_2 \quad \text{Tor отсуствује!}$$

$$H_1(X; \mathbb{Z}_2) \cong H_1(X) \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \underbrace{\text{Tor}(H_0(X), \mathbb{Z}_2)}_{\substack{\text{укупно слободна!} \\ \mathbb{Z} \otimes \text{одг. ком. асоциатив.}}} \cong (\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_4 \oplus \mathbb{Z}_4) \otimes \mathbb{Z}_2 \cong \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2$$

$$\begin{aligned} H_2(X; \mathbb{Z}_2) &\cong H_2(X) \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \text{Tor}(H_1(X), \mathbb{Z}_2) \cong (\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}) \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_4 \oplus \mathbb{Z}_4, \mathbb{Z}_2) \\ &\cong \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2 \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z}, \mathbb{Z}_2) \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z}_4, \mathbb{Z}_2) \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z}_4, \mathbb{Z}_2) \\ &\cong \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2 \oplus 0 \oplus \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2 \cong \mathbb{Z}_2^4 \end{aligned}$$

$$H_3(X; \mathbb{Z}_2) \cong \underbrace{0 \otimes \mathbb{Z}_2}_0 \oplus \underbrace{\text{Tor}(\mathbb{Z}^2, \mathbb{Z}_2)}_{\substack{\text{своб.} \\ 0}} \cong 0$$

$$H_4(X; \mathbb{Z}_2) \cong \mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \underbrace{\text{Tor}(0, \mathbb{Z}_2)}_0 \cong \mathbb{Z}_2$$

$$H_5(X; \mathbb{Z}_2) \cong 0 \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \underbrace{\text{Tor}(\mathbb{Z}, \mathbb{Z}_2)}_0 \cong 0$$

$$H_k(X; \mathbb{Z}_2) \cong 0, k > 6 \text{ јер } H_k(X), H_{k-1}(X) \cong 0$$

• $X = \tilde{U} \cup \tilde{V}$. $H_n(X) = \begin{cases} \mathbb{Z}, n=0 \\ \mathbb{Z}_5, n=17 \\ \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_2, n=22 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$ $H_k(X; \mathbb{Z}_3) = ?$
 $H_k(X; \mathbb{Z}_5) = ?$

$\mathbb{Z}_5$: $H_0(X; \mathbb{Z}_5) \cong \mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z}_5 \cong \mathbb{Z}_5$

$H_k(X; \mathbb{Z}_2)$ мы знаем что $\neq 0$
 за $H_k(X) \neq 0 \vee H_{k-1}(X) \neq 0$ ☺

$H_{17}(X; \mathbb{Z}_5) \cong \mathbb{Z}_5 \otimes \mathbb{Z}_5 \oplus \underbrace{\text{Tor}(0, \mathbb{Z}_5)}_0 \cong \mathbb{Z}_5$

$H_{18}(X; \mathbb{Z}_5) \cong 0 \otimes \mathbb{Z}_5 \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z}_5, \mathbb{Z}_5) \cong \mathbb{Z}_5$

$H_{22}(X; \mathbb{Z}_5) \cong (\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_2) \otimes \mathbb{Z}_5 \oplus \text{Tor}(0, \mathbb{Z}_5) \cong (\mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z}_5) \oplus \underbrace{(\mathbb{Z}_2 \otimes \mathbb{Z}_5)}_{0 \text{ (H3d=1)}} \cong \mathbb{Z}_5$

$H_{23}(X; \mathbb{Z}_5) \cong \text{Tor}(\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_5) \cong \underbrace{\text{Tor}(\mathbb{Z}, \mathbb{Z}_5)}_{0} \oplus \underbrace{\text{Tor}(\mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_5)}_{0 \text{ (H3d=1)}} \cong 0$

иначе $\cong 0$

$\mathbb{Z}_3$: $H_0(X; \mathbb{Z}_3) \cong \mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z}_3 \cong \mathbb{Z}_3$

$H_{17}(X; \mathbb{Z}_3) \cong \mathbb{Z}_5 \otimes \mathbb{Z}_3 \cong 0$

$H_{18}(X; \mathbb{Z}_3) \cong \text{Tor}(\mathbb{Z}_5, \mathbb{Z}_3) \cong 0$

$H_{22}(X; \mathbb{Z}_3) \cong (\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_2) \otimes \mathbb{Z}_3 \cong \mathbb{Z}_3$

$H_{23}(X; \mathbb{Z}_3) \cong \text{Tor}(\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_3) \cong 0$
 Cтоб. H3d=1

иначе $\cong 0$

□



Кинетова формула

X, Y - топ. простори, $n \in \mathbb{N}$. Тада $\exists$ краћак топан n -з који се зове:

$$0 \rightarrow \bigoplus_{i=0}^n (H_{n-i}(X) \otimes H_i(Y)) \rightarrow H_n(X \times Y) \rightarrow \bigoplus_{j=0}^{n-1} \text{Tor}(H_{n-1-j}(X), H_j(Y)) \rightarrow 0$$

$$\Rightarrow H_n(X \times Y) \cong \bigoplus_{i=0}^n \underset{\substack{\uparrow \\ \text{због } n}}{H_{n-i}(X) \otimes H_i(Y)} \oplus \bigoplus_{j=0}^{n-1} \underset{\substack{\uparrow \\ \text{због } n-1}}{\text{Tor}(H_{n-1-j}(X), H_j(Y))}$$

- израчунајте хомолошке групе $H_k(\mathbb{R}P^3 \times N_4)$, $k \geq 0$

$$H_i(\mathbb{R}P^3) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, i=0, 3 \\ \mathbb{Z}_2, i=1 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases} \quad H_i(N_4) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, i=0 \\ \mathbb{Z}^3 \oplus \mathbb{Z}_2, i=1 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$$

$$H_n(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong \bigoplus_{i=0}^n H_{n-i}(\mathbb{R}P^3) \otimes H_i(N_4) \oplus \bigoplus_{j=0}^{n-1} \text{Tor}(H_{n-1-j}(\mathbb{R}P^3), H_j(N_4))$$

$$\cong H_n(\mathbb{R}P^3) \otimes \underset{i=0}{H_0(N_4)} \oplus H_{n-1}(\mathbb{R}P^3) \otimes \underset{i=1}{H_1(N_4)} \quad \text{— нема више } H_i(N_4) \cup$$

$$\oplus \text{Tor}(H_{n-1}(\mathbb{R}P^3), \underbrace{H_0(N_4)}_{=\mathbb{Z}}) \oplus \text{Tor}(H_{n-2}(\mathbb{R}P^3), \underbrace{H_1(N_4)}_{=\mathbb{Z}^3 \oplus \mathbb{Z}_2})$$

①

$$\cong H_n(\mathbb{R}P^3) \oplus H_{n-1}(\mathbb{R}P^3) \otimes (\mathbb{Z}^3 \oplus \mathbb{Z}_2) \oplus \text{Tor}(H_{n-2}(\mathbb{R}P^3), \mathbb{Z}^3 \oplus \mathbb{Z}_2)$$

са $\mathbb{Z}$ се ануларају

$$\cong H_n(\mathbb{R}P^3) \oplus (H_{n-1}(\mathbb{R}P^3))^3 \oplus H_{n-1}(\mathbb{R}P^3) \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \text{Tor}(H_{n-2}(\mathbb{R}P^3), \mathbb{Z}_2)$$

$$H_0(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong \mathbb{Z} \quad (\text{једина аов.})$$

$$H_n(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong 0, \quad n \geq 6 \quad (\text{јер } n-2 > 3 \text{ — последица неврб.})$$

$$H_1(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong H_1(\mathbb{R}P^3) \oplus (H_0(\mathbb{R}P^3))^3 \oplus H_0(\mathbb{R}P^3) \otimes \mathbb{Z}_2 \cong \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}^3 \oplus \underbrace{\mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z}_2}_{\mathbb{Z}_2} \cong \mathbb{Z}^3 \oplus \mathbb{Z}_2^2$$

$$H_2(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong 0 \oplus (\mathbb{Z}_2)^3 \oplus \underbrace{\mathbb{Z}_2 \otimes \mathbb{Z}_2}_{\mathbb{Z}_2} \oplus \text{Tor}(\underbrace{H_0(\mathbb{R}P^3)}_{\mathbb{Z}}, \mathbb{Z}_2) \cong \mathbb{Z}_2^4$$

$$H_3(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong \mathbb{Z} \oplus \underbrace{(\mathbb{Z}_2)^3}_{H_2} \oplus \underbrace{0 \otimes \mathbb{Z}_2}_{0} \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_2) \cong \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_2$$

$$H_4(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong 0 \oplus \mathbb{Z}^3 \oplus \mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_2) \cong \mathbb{Z}^3 \oplus \mathbb{Z}_2$$

$$H_5(\mathbb{R}P^3 \times N_4) \cong 0 \oplus 0^3 \oplus 0 \otimes \mathbb{Z}_2 \oplus \text{Tor}(\mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_2) \cong 0$$

□

- Показати да не постоје бројеви $m, n, l \in \mathbb{N}_0$ тд. $S^m \simeq S^n \times S^l$.

хомолошки еквивалентни простори имају исте број
компоненти путне повезаности

😊 може преко
хомолошких
група

$\Rightarrow$ ниједан од бројева m, n и l није 0 !

$$(\quad m=0 \quad S^0 \rightarrow 2 \text{ комп.}$$

$$S^{m \gg 1} \rightarrow 1 \text{ комп.}$$

$$S^0 \times S^0 - 4 \text{ комп.}$$

$$S^0 \times S^{l \gg 1} - 2 \text{ комп.}$$

$$S^n \times S^l - 1 \text{ комп. за } n, l \geq 1$$

$\Rightarrow$ једина могућност кад би било да је да имамо

$$S^0 \simeq S^0 \times S^l$$

$$\dots \varnothing \varnothing$$

$$\Rightarrow * \simeq S^l$$

$$\ncong$$

$$(\tilde{H}^l(S^l) \cong \mathbb{Z} \neq \tilde{H}^l(*))$$

$$\text{или } S^0 \simeq S^n \times S^0 \quad \ncong \text{ сл.)}$$

Дакле, $m, n, l > 0$:

$$\tilde{H}_k(S^m) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, & k=m \\ 0, & \text{иначе} \end{cases}$$

$$H_l(S^n \times S^l) \cong \bigoplus_{i=0}^l H_{l-i}(S^n) \otimes H_i(S^l) \oplus \bigoplus \text{Tor}(\dots)$$

сви су 0 јер имамо
само слободне групе

$$\cong H_0(S^n) \otimes H_l(S^l) \quad i=l$$

$$\oplus H_{l-(l-n)}(S^n) \otimes H_{l-n}(S^l) \quad - \text{за } l \geq n$$

$$\cong \mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z} \oplus \underbrace{\mathbb{Z} \otimes H_{l-n}(S^l)}_{\text{за } l \geq n}$$

$$\cong \mathbb{Z} \oplus \text{иош да}$$

непривијална !

$$H_{n+l}(S^n \times S^l) \cong \bigoplus_{i=0}^{n+l} H_{n+l-i}(S^n) \otimes H_i(S^l) \quad (\text{иош Tor-ови } = 0 \text{ због слободних})$$

$$i=l: \mathbb{Z} \otimes \mathbb{Z} \cong \mathbb{Z} \oplus \text{иош неке } \dots$$

$\Rightarrow$ непривијална !

$$0 < l, n \Rightarrow 0 < l < n+l$$

како имамо неприв. хомологије у обе дим > 0 ,

$S^n \times S^l$ није хомолошки сфера !





• Брауерова теорема: За $\forall n \in \mathbb{N}$ D^n има сфТ (својство фиксне тачке).

⊙ сфТ је инваријантна хомеоморфизма: $X \cong D^n \Rightarrow X$ има сфТ.

• Борсук-Уламова теорема (БУТ):

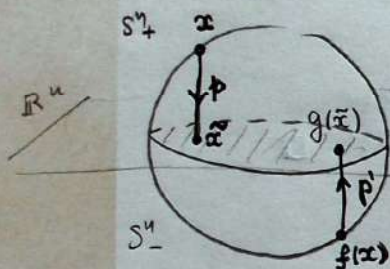
$$f: S^n \rightarrow \mathbb{R}^n \Rightarrow \exists x_0 \in S^n \quad f(x_0) = f(-x_0)$$

непрекидно

$\Leftrightarrow$ Не постоји нетривијално непрекидно пресликавање $f: S^n \rightarrow S^{n-1}$, њф. пресликавање за које важи: $f(-x) = -f(x)$, $\forall x \in S^n$

1. $f: S_+^n \rightarrow S_-^n$ непрекидно пресликавање.

Доказати да постоји $x \in S_+^n$ тд. се првих n -координата тачке x поклапа са првих n -координата тачке $f(x)$.



$$x = (x_1, \dots, x_n, \underbrace{x_{n+1}}_{\geq 0}) \in S_+^n$$

$$\tilde{x} := (x_1, \dots, x_n, 0) \in D^n \quad (\text{ово је заправо } i(D^n) : \mathbb{R}^n \hookrightarrow \mathbb{R}^{n+1})$$

$= p(x)$ - пројекција

$p: S_+^n \rightarrow D^n$ је хомеоморфизам (знамо од пре :))

личе илаци $p': S_-^n \xrightarrow{\sim} D^n$ пројекција

Дефинишимо: $g: D^n \rightarrow D^n$

$$g(\tilde{x}) := p' \circ f \circ p^{-1}(\tilde{x}) \quad \text{— непрекидно}$$

(браћу се на S_+^n
имали са f
пројектујемо)

$$\text{Брауер} \Rightarrow g \text{ има фТ њф. } (\exists \tilde{x} \in D^n) \quad p' \circ f \circ p^{-1}(\tilde{x}) = \tilde{x} \quad / p'^{-1}$$

$$\tilde{x} = (x_1, \dots, x_n, 0)$$

$$p^{-1}(\tilde{x}) = (x_1, \dots, x_n, \underbrace{x_{n+1}}_{= \sqrt{1 - \|\tilde{x}\|^2}})$$

$$p'^{-1}(\tilde{x}) = (x_1, \dots, x_n, \underbrace{-\sqrt{1 - \|\tilde{x}\|^2}}_{= -x_{n+1}})$$

$$\Rightarrow f(x_1, \dots, x_n, x_{n+1}) = (x_1, \dots, x_n, -x_{n+1})$$

чим се пројектују на исту тачку, имају истих првих n -координата ⊙

□

2. $f: S^n \rightarrow S^n$ непрекидно, 1-1.

Доказати да је f хомеоморфизам.

• f је HA јер:

пнс. $(\exists y_0 \in S^n) y_0 \notin f(S^n)$

$\Rightarrow \tilde{f}: S^n \rightarrow S^n \setminus \{y_0\} \quad \tilde{f}(x) := f(x)$ добро деф. и негр.
 $\downarrow \downarrow h$
 $\mathbb{R}^n$

Као $\tilde{f}: S^n \rightarrow \mathbb{R}^n$ - непрекидно и 1-1 као композиција 2 шива

БУТ: $(\exists x_0 \in S^n) f(x_0) = f(-x_0)$

$\searrow \downarrow$

$\Rightarrow \boxed{f \text{ је } HA}$

$\Rightarrow f: S^n \rightarrow S^n$ непрекидна бијекција

комп. T_2

$\Rightarrow f$ затворено

$\Rightarrow f$ је хомеоморфизам.

□